

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет _____ Фармацевтичний _____
(*назва факультету*)
Кафедра _____ Фармацевтичної хімії та технології ліків _____
(*назва кафедри*)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
«01» вересня 2023 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Факультет, курс _____ Фармацевтичний, курс 2 (ЗАО) _____
Навчальна дисципліна _____ «Косметичні засоби в аптечному асортименті» _____
(*назва навчальної дисципліни*)

Затверджено:

Засіданням кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Володимир ГЕЛЬМБОЛЬДТ
(Ім'я, прізвище)

Розробники:

Доц.к.фарм.н. Фізор Н.С.

Самостійна робота №1

Тема: «Косметологія як наука. Нормування виробництва та реалізації косметичних засобів в Україні та світі.» - 9 год.

Мета: знати визначення косметичного та лікувального косметичного засобу та відмінності між ними, класифікацію косметичних засобів, орієнтуватися у діючих та допоміжних речовинах, що входять до складу косметичних та лікувально-косметичних засобів, мати поняття про сучасні напрямки розвитку косметичної галузі та фармацевтичну опіку при відпуску засобів лікувальної косметики

Основні поняття: косметичний засіб, лікувально косметичний засіб

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Тенденції розвитку косметичної галузі та контролю якості косметичної продукції.
2. Нормативне забезпечення косметичної галузі.
3. Класифікація випробовувань косметичних засобів.
4. Основні проблеми споживачів косметики.
5. Поняття косметичного засобу.
6. Класифікація засобів лікувальної косметики.
7. Діючі та допоміжні речовини, які використовуються у виробництві лікувальних косметичних засобів.
8. Перспективи розвитку косметичної галузі

Питання для самоконтролю

1. Види нормативних документів. Визначення. Категорії. Державні стандарти України. Визначення. Обов'язкові вимоги ДЕСТ, порядок затвердження.
2. Технічні умови. Визначення, вимоги по розробці ТУ, складові частини. Санітарно-гігієнічна експертиза нормативної документації. Порядок проведення експертизи. Висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи нормативної документації. Порядок одержання.

3. Технологічний і технічний регламент. Технологічні інструкції. Визначення. Структура.
4. Оцінка безпеки парфюмерно-косметичних препаратів.
5. Санітарні правила і норми безпеки парфюмерно-косметичної продукції. Порядок проведення досліджень.
6. Порядок одержання дозволу на випуск і реалізацію парфюмернокосметичних засобів. Необхідна документація. Сертифікація.
7. Порядок ввозу імпортової продукції в Україну. Сучасний стан і тенденції розвитку парфюмерно-косметичного виробництва за кордоном і в Україні.
8. Перспективні косметичні засоби та форми.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

1. Скласти словник основних понять з теми
2. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
косметичні препарати	препарати, які застосовуються для догляду за шкірою, нігтями, волоссям, ротовою порожниною; виконуються гігієнічні, профілактичні та естетичні функції.	препарати, які застосовуються для догляду за шкірою, нігтями, волоссям, ротовою порожниною; виконуються гігієнічні, профілактичні та естетичні функції.
лікарські косметичні засоби	лікарський засіб від косметичного відрізняється наявністю у рецептурі речовин лікувально-профілактичної дії.	критерієм, який відносить їх до лікарських засобів, є наявність окремих речовин або їх сукупності, що застосовуються з терапевтичною чи профілактичною метою, а критерієм, що відносить до косметичних засобів, — наявність косметичного ефекту, але перший критерій є визначальним.

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

1.1. зміст завдань

1. Дайте визначення поняттям косметичні засоби та лікарські косметичні засоби. Різниця між такими поняттями, як косметичні засоби та лікарські косметичні засоби, їх значення та характеристика.

2. Нормування виробництва і реалізації косметичних засобів в Україні та світі.

3. Санітарно-гігієнічна експертиза косметичних засобів.

4. Токсиколого-гігієнічні показники, норми безпеки і критерії показників якості косметичної продукції. Сертифікація косметичної продукції.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Технічні умови виробництва косметичних засобів - це:

А. Нормативний документ, який відповідає обов'язковим вимогам державного стандарту

Б. Нормативний документ, який регулює відносини між розробником (постачальником) і споживачем (замовником) продукції

В. Нормативний документ, що регламентує показники якості, безпеки, методи їх контролю, прищепила прийому, транспортування і зберігання готової продукції

Г. Нормативно-технічний документ, який регламентує методи, засоби і норми виробництва продукції

2. Вкажіть, за якими показниками проводиться оцінка безпеки парфюмерно-косметичної продукції:

А. Клінічні показники

Б. Санітарно-хімічні показники

В. Токсикологічні показники

Г. Мікробне забруднення

3. Для видачі гігієнічного висновку на імпортовану парфюмерно-косметичну продукцію необхідна наявність:

А. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в країні-виробнику

- Б. Сертифікату на аналогічний вид продукції, виробленої в Україні
- В. Сертифікату виробника країни
- Г. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в Україні

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.
3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.
4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.
2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.
3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytoppecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskaya // Вісник фармації.

– 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.

8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.

9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.

10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980

11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusá, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.

12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.

13. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29

14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)

2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ

3. www.moz.gov.ua – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України

4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) – офіційний сайт ОНМедУ

5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №2

Тема: *«Безпечність застосування косметичної продукції та методи її дослідження.» –9 год.*

Мета: ознайомитись з класифікацією та номенклатурою лікарських косметичних засобів аптечного виробництва, видами дії лікарських косметичних засобів, ознайомитись з анатомією, гістологією, фізіологією, біохімією шкіри; анатомією і фізіологією придатків шкіри (потових і сальних залоз, волосся, нігтів) клінічну характеристику основних типів шкіри і методи її визначення; клінічні характеристики шкіри за ступенем еластичності, з вигляду рельєфу, за рівнем

кровопостачання і методи їх визначення; косметологічні аспекти морфології і фізіології волосся, методи визначення типу волосся.

Основні поняття: шкіра, дерма, потові залози, сальні залози, космецевтика.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Тенденції розвитку косметичної галузі та контролю якості косметичної продукції.
2. Нормативне забезпечення косметичної галузі.
3. Класифікація випробовувань косметичних засобів.
4. Основні проблеми споживачів косметики.
5. Поняття косметичного засобу.
6. Класифікація засобів лікувальної косметики.
7. Діючі та допоміжні речовини, які використовуються у виробництві лікувальних косметичних засобів.
8. Перспективи розвитку косметичної галузі

Питання для самоконтролю

1. Косметологія як наука.
2. Анатомічна і гістологічна будова шкіри, її кровопостачання і іннервація.
3. Анатомія, гістологія придатків шкіри - сальних і потових залоз, волосся, нігтів.
4. Біохімія шкіри і її придатків.
5. Фізіологія шкіри та її придатків.
6. Клінічна характеристика основних типів шкіри обличчя.
7. Методи визначення типу шкіри.
8. Клінічна характеристика шкіри обличчя за ступенем еластичності і методи її визначення.
9. Клінічна характеристика шкіри обличчя з вигляду рельєфу і методи її визначення.
10. Клінічна характеристика шкіри обличчя з рівнем кровопостачання і методи її визначення.
11. Косметологічні аспекти морфології і фізіології волосся.
12. Методи визначення типу волосся.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

3. *Скласти словник основних понять з теми*
4. *Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):*

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
шкіра	зовнішній покрив тваринного організму, який захищає тіло від широкого спектра зовнішніх впливів, бере участь у диханні, терморегуляції, обмінних і багатьох інших процесах. Крім того, шкіра — це масивне рецепторне поле різних видів.	<p>Шкіра складається з <u>епідермісу</u>, <u>дерми</u> і підшкірно-жирової клітковини (<u>гіподерми</u>).</p> <p>Епідерміс (epidermis) містить п'ять шарів епідермальних клітин. Найнижчий шар- базальний. Він розташовується на <u>базальній мембрані</u> і являє собою 1 ряд призматичного епітелію. Відразу над ним лежить шипуватий шар (3-8 рядів клітин з цитоплазматичними виростами), потім іде зернистий шар (1-5 рядів плоскуватих клітин), блискучий (2-4 ряди без'ядерних клітин, помітний на долонях і стопах) і роговий шар, що складається з багат шарового зроговілого епітелію. Епідерміс також містить <u>меланін</u>, який забарвлює шкіру і викликає ефект <u>засмаги</u>.</p> <p>Дерма (dermis) – дивію Дерма. Підшкірно-жирова клітковина або гіподерма (hypodermis) складається з пучків сполучної тканини і жирових скупчень, пронизаних кровоносними судинами і нервовими волокнами. Фізіологічна функція жирової тканини полягає в накопиченні та зберіганні поживних речовин. Крім того, вона служить для терморегуляції і додаткового захисту статевих органів.</p>

дерма	або власне шкіра, являє собою сполучну тканину і складається з 2-х шарів – сосочкового шару, на якому розташовуються численні вирости, що містять у собі петлі капілярів і нервові закінчення, і сітчастого шару, що містить кровоносні і лімфатичні судини, нервові закінчення, <u>фолікули</u> волосся, залози, а також еластичні, <u>колагенові</u> і <u>гладком'язові</u> волокна, які надають шкірі міцність і еластичність.	або власне шкіра, являє собою сполучну тканину і складається з 2-х шарів – сосочкового шару, на якому розташовуються численні вирости, що містять у собі петлі капілярів і нервові закінчення, і сітчастого шару, що містить кровоносні і лімфатичні судини, нервові закінчення, <u>фолікули</u> волосся, залози, а також еластичні, <u>колагенові</u> і <u>гладком'язові</u> волокна, які надають шкірі міцність і еластичність.
-------	---	---

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

1.2. зміст завдань

Завдання 1. Провести визначення типу шкіри візуальним методом.

Завдання 2. Провести визначення типу шкіри, використовуючи тест на жирність.

Завдання 3. Провести визначення ступеня еластичності шкіри за допомогою ротаційно-компресіонного тесту.

Завдання 4. Провести визначення ступеня еластичності шкіри за допомогою тесту на утворення шкірної складки.

Завдання 5. Провести визначення шкіри з вигляду рельєфу візуальним методом.

Завдання 6. Провести визначення шкіри з рівнем кровопостачання візуальним методом.

Завдання 7. Провести визначення шкіри з рівнем кровопостачання методом діаскопії.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Який шар епідермісу володіємітотичною активністю?

А - шиповидного

Б - базальний,

В - зернистий,

Г - блискучий

Д - роговий

2. Між якими шарами шкірного покриву розташована базальна мембрана?

А - між епідермісом і дермою

Б - між дермою і гіподермою

В - між базальним і шиповидним шарами епідермісу

Г - між сітчастим і сосочковими шарами дерми.

3. Потові і сальні залози розташовуються в:
- А. - У базальному шарі епідермісу
 - Б. - У сітчастому шарі дерми і гіподерми
 - В. - У блискучому шарі епідермісу
 - Г. - У шиповидному шарі епідермісу
4. Тургор шкіри (рідинна напруга) обумовлений:
- А. - наявністю рогового шару епідермісу
 - Б. - наявністю в структурі дерми колагенових волокон
 - В. - наявністю зернистого шару в епідермісі
 - Г. - наявністю гіподерми
5. Яка з перерахованих функцій не властива кожному покриву?
- А. – захисна,
 - Б. – видільна,
 - В. – дихальна,
 - Г. – рухова
6. Апокринові потові залози відрізняються від екринових:
- А. - Походженням, пов'язаним з епідермісом
 - Б. - Початком функціонування з народження людини
 - В. - Великим розміром секреторної трубки і вивідного протока
 - Г. - Малим розміром секреторної трубки і вивідного протоку
7. Секреторні клітини сальних залоз шкіри людини повністю замінюються протягом:
- А. 1-2 місяців
 - Б. - 10 - 15 днів
 - В. - 21 - 25 днів
 - Г. - - 5 - 7 днів
8. Коріння пушкового волосся людини розташовуються на глибині:
- А. - 500 - 1000 мк
 - Б. - 1520 - 2118 мк
 - В. - 2500 - 3000 мк
 - Г. - 3000 - 4000 мк
9. Основна речовина волоса:
- А. – еллейдін
 - Б. – кератин
 - В. - еластин
 - Г. – колаген
10. У середньому за місяць ніготь виростає на:
- А - 5 - 6 мм
 - Б. - 0,1 - 3 мм
 - В. - 0,01 - 0,08 мм
 - Г. - 10 - 15 мм

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

**Список рекомендованої літератури:
Основна:**

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.
3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.
4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.
2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.
3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytopecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskya // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980
11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. –

2014. – Vol. 471. – P. 182–188.

12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.

13. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29

14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)

2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ

3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України

4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ

5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №3

Тема: «Інгредієнти косметичних засобів. Принципи вибору інгредієнтів залежно від типу шкіри та призначення косметичного засобу. – 9 год.

Мета: ознайомитися з сучасним визначенням активних і допоміжних речовин, які входять до складу лікарських косметичних засобів, вивчити їх класифікацію та характеристику, з біологічно активними речовинами рослинного походження як активними компонентами косметичних засобів, з основними етапами складання косметичних рецептур залежно від типів шкіри, знати класифікацію допоміжних речовин, що входять до складу косметичних препаратів; основні групи речовин, і їх характеристику; характеристику БАР, які входять до складу косметичних засобів; характеристику допоміжних речовин, що використовуються в рецептурі косметичних препаратів; характеристику допоміжних речовин, які використовуються в промисловому виробництві косметичних засобів.

Основні поняття: енхансери, консерванти, антиоксиданти, барвники.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. БАР, які використовуються в косметології.
2. Лікарські косметичні засоби, що використовуються в дерматології і косметології.
3. Масла, які використовуються в косметичній промисловості.
4. Консерванти.
5. Зволожуючі компоненти.
6. Допоміжні речовини, що застосовуються в рецептурі косметичних препаратів.
7. Фактори, які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.
8. Біологічно-активні, діючі та допоміжні речовини парфумерних та косметичних форм.
9. Перспективні види сировини для косметичних засобів.
10. Методи визначення перспективності використання різних субстанцій в складі косметичних засобів.

Питання для самоконтролю

1. Відмінність у змісті понять «косметологія» і «косметика».
2. Напрями державного нормування виробництва косметичних і ЛКЗ в Україні.
3. Державна санітарно-гігієнічна експертиза косметичних засобів.
4. Безпека косметичної продукції.
5. Санітарно-гігієнічні та мікробіологічні показники, за якими оцінюють якість косметичної продукції.
6. Джерела мікробного забруднення косметичної продукції та шляхи запобігання йому.
7. Наслідки мікробного забруднення косметичних засобів, зовнішні ознаки мікробної контамінації.
8. Критерії оцінювання безпеки мікробного забруднення для різних видів продукції, їх обґрунтування.
9. Сертифікація косметичної продукції в Україні, її особливості.
10. Документальне оформлення результатів санітарно-гігієнічної експертизи.

11. Нормативні документи, за якими здійснюється виробництво косметичних засобів.

12. Нормативні документи, що регламентують створення, виробництво та реалізацію ЛКЗ.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

1. *Скласти словник основних понять з теми*
2. *Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):*

3.

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
енхансери	«підсилювачі» проникності епідермального бар'єру.	в ролі енхансерів виступають: Zemea Propanediol-1,3* - володіє зволожуючими властивостями, надає пом'якшувальну дію, підсилює дію активних інгредієнтів. Природні енхансери – сечовина, алое, ефірні масла грейпфруту та іланг-іланг.
консерванти	речовини, які здатні збільшувати срок зберігання харчових та інших продуктів (наприклад, косметики) шляхом захисту їх від мікробіологічного псування.	речовини, які здатні збільшувати срок зберігання харчових та інших продуктів (наприклад, косметики) шляхом захисту їх від мікробіологічного псування.

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

- 1.1. зміст завдань
2. 1. Класифікуйте представлені викладачем косметичні препарати, охарактеризуйте значення і очікувані ефекти.
3. 2. Виберіть з представленого викладачем складу косметичного засобу наступні речовини і охарактеризуйте їх властивості:
4. назва косметичного засобу
5. енхансери
консерванти
антиоксиданти
барвники
вітаміни та біологічні екстракти
6. продукти мінерального походження
7. основа.
8. Заповнити таблицю: «Активні діючі і допоміжні речовини в складі косметичних засобів».

Група речовин	Представники	Основне значення
Вода		
Спирти (багатоатомні спирти)		
Масла (тваринного і рослинного походження)		

Воски		
Вуглеводні		
ВМС (природного і синтетичного походження)		
Силікони		
ПАР		
Вітаміни		
Біологічні екстракти		
Фарбуючі речовини, перламутри		
Консерванти		
Антиоксиданти		
Душисті речовини		

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Які з перерахованих речовин відносяться до аніонних ПАР:

- а) ефіри сорбітану
- б) карбоксібетаїн
- в) лецитин
- г) хлорид стеаріламмонія
- г) лаурилсульфат натрію

2. Які гідрофільні розчинник у виробництві парфюмерно-косметичних засобів найчастіше використовується:

- а) етиловий спирт
- б) лецитин
- в) гліцерин
- г) карбоксиметилцеллюлоза

3. В якості зволожувача у складі парфюмерно-косметичних засобів найчастіше використовується:

- а) етиловий спирт
- б) лецитин
- в) гліцерин
- г) карбоксиметилцеллюлоза

4. В якості допоміжних речовин у складі застосовують засоби, що пом'якшують шкіру (емоленти), а саме:

- А - амінокислоти
- Б - борна кислота
- В - гліцерин
- Г - препарат Ретінокс-80

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури: Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О.

- Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
- 2.Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.
- 3.Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Четчка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.
- 4.Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

- 1.Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.
- 2.Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.
- 3.Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
- 4.Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
- 5.Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
- 6.Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytoppecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskia // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
- 8.Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
- 9.Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
- 10.Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980
- 11.The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.

12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.
13. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29
14. Маркетинг у фармацевтичній та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)
2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ
3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ
5. Державний реєстр лікарських засобів України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> - станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №4

Тема: Засоби для очищення шкіри, особливості складу. – 9 год.

Мета: лосьйони косметичні, визначення, характеристика і класифікація лосьйонів; косметичний ефект лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення; характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних лосьйонів; характеристика номенклатура біологічно активних речовин у складі лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення; технологія приготування лосьйонів.

Основні поняття: очисні креми, креми-скраби, креми для пілінгу, лосьйони.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Анатомічні і фізіологічні особливості шкіри.
2. Косметичні аспекти шкіри. Характеристика та методи визначення типів шкіри.
3. Характеристика гомогенних дисперсних систем.
4. Особливості впливу рідких косметичних засобів на шкіру і її придатки.
5. Класифікація косметичних засобів.
6. Класифікація, номенклатура і характеристика біологічно активних і допоміжних речовин, що використовуються в рецептурах косметичних

лосьйонів.

7. Фактори, які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.
8. Біологічно-активні, діючі та допоміжні речовини парфумерних та косметичних форм.
9. Перспективні види сировини для косметичних засобів.
10. Методи визначення перспективності використання різних субстанцій в складі косметичних засобів.

Питання для самоконтролю

1. Лосьйони косметичні. Визначення, характеристика і класифікація лосьйонів.
2. Косметичний ефект лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення.
3. Характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних лосьйонів.
4. Характеристика, номенклатура біологічно активних речовин у складі лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення.
5. Визначення мила. Косметичний ефект. Класифікація мила, їх загальна характеристика. Фізико-хімічні властивості мил, вимоги до якості.
6. Характеристика основних та допоміжних речовин у складі мила.
7. Класифікація жирних кислот, натуральних жирів і їх синтетичних аналогів.
8. Характеристика лужних реагентів, ароматизаторів, барвників.
9. Характеристика антисептичних і біологічно активних добавок, емоментів, гідротропів, пластифікаторів.
10. Технологія мила (варка мила пряма і непряма), оцінка їх якості. Мила туалетні рідкі на основі натуральних ПАР. Мила брусків гліцеринові. Технологія. Контроль якості.
11. Характеристика пін для ванн і їх технологія

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

4. Скласти словник основних понять з теми
5. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
Лосьйон косметичний	Водно-спиртовий, спирто-водний розчин або рідка емульсія {суспензія} біологічно активних речовин і корисних добавок, запашки та	Водно-спиртовий, спирто-водний розчин або рідка емульсія {суспензія} біологічно активних речовин і корисних добавок, запашки та барвника (або без нього для лосьйонів косметичних на емульсійній основі); засіб для догляду шкіри, волосся, нігтів та ароматизації.

	барвника (або без нього для лосьйонів косметичних на емульсійній основі); засіб для догляду шкіри, волосся, нігтів та ароматизації.	
лосьйон-тонік	Спирто-водний розчин або емульсія біологічно активних речовин, корисних добавок та барвника (або без нього якщо використано забарвлену сировину); засіб для догляду шкіри; використовують для нормалізації кислотно-лужного балансу шкіри, очищення, ароматизації і регуляції тонушу шкіри, волосся або нігтів.	Спирто-водний розчин або емульсія біологічно активних речовин, корисних добавок та барвника (або без нього якщо використано забарвлену сировину); засіб для догляду шкіри; використовують для нормалізації кислотно-лужного балансу шкіри, очищення, ароматизації і регуляції тонушу шкіри, волосся або нігтів.
тонік	Засіб у вигляді розчину або рідкої емульсії (суспензії), який призначений для догляду шкіри, її очищення, нормалізації кислотно-лужного балансу, підвищення тонушу шкіри, пружності та еластичності.	Засіб у вигляді розчину або рідкої емульсії (суспензії), який призначений для догляду шкіри, її очищення, нормалізації кислотно-лужного балансу, підвищення тонушу шкіри, пружності та еластичності.

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.1. зміст завдань

1. Запропонувати склад і обґрунтувати функціональне призначення і кількісний вміст інгредієнтів рецептури:

- Лосьйон для жирної шкіри гігієнічного призначення;
- Лосьйон для жирної шкіри лікувально-профілактичного призначення;
- Лосьйон для проблемної шкіри;
- Лосьйон для лікування вугрової хвороби;
- Лосьйону-тоніка для сухої шкіри гігієнічного призначення;
- Лосьйону-тоніка для сухої шкіри лікувально-профілактичного призначення;
- Депігментуючий лосьйон;
- Лосьйон після гоління.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Технічні умови виробництва косметичних засобів - це:

- А. Нормативний документ, який відповідає обов'язковим вимогам державного стандарту
- Б. Нормативний документ, який регулює відносини між розробником (постачальником) і споживачем (замовником) продукції
- В. Нормативний документ, що регламентує показники якості, безпеки, методи їх контролю, прищепила прийому, транспортування і зберігання готової продукції
- Г. Нормативно-технічний документ, який регламентує методи, засоби і норми виробництва продукції

2. Вкажіть, за якими показниками проводиться оцінка безпеки парфюмерно-косметичної продукції:

- А. Клінічні показники
- Б. Санітарно-хімічні показники
- В. Токсикологічні показники
- Г. Мікробное забруднення

3. Для видачі гігієнічного висновку на імпорتنу парфюмерно-косметичну продукцію необхідна наявність:

- А. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в країні-виробнику
- Б. Сертифікату на аналогічний вид продукції, виробленої в Україні
- В. Сертифікату виробника країни
- Г. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в Україні

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у

вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.
3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.
4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.
2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.
3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоев, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytoppecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskya // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D.

Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980

11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusá, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.

12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.

13. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29

14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)

2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ

3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України

4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ

5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №5

Тема: Косметичні засоби зволожувальної дії, особливості складу. Способи зволоження шкіри. Номенклатура зволожувачів шкіри. – 9 год.

Мета: косметичні маски, скраби: визначення, класифікація, загальна характеристика, механізм дії, номенклатура і характеристика компонентів рецептури косметичних масок в залежності від призначення, номенклатура і характеристика діючих та допоміжних речовин, що використовуються при виробництві косметичних скрабів, технологія косметичних масок і скрабів, оцінка якості косметичних масок і скрабів.

Основні поняття: маски, скраби косметичні.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Креми косметичні. Визначення, класифікація.
2. Фактори які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.
3. Особливості косметичного впливу препаратів на основі емульсій. Визначення емульсійних кремів, їх класифікація, косметичний ефект.
4. Механізм стабілізації емульсій.
5. Характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних емульсій.
6. Принципи складання рецептури, емульсійних косметичних кремів.
7. Технологія готування емульсійних кремів. Контроль якості кремів.
8. Креми косметичні спеціального призначення.
9. Креми дитячі. Креми для корекції недоліків шкіри.
10. Жирові креми. Визначення, характеристика, технологія.
11. Косметичні вазеліни. Характеристика, технологія.
12. Суспензійні креми. Визначення, характеристика. Класифікація. Характеристика наповнювачів суспензійних кремів. Технологія суспензійних кремів на емульсійній, жировій і гелевій основах.
13. Гелеві креми, їх класифікація і технологія.
14. Маски косметичні. Визначення, характеристика, класифікація. Основні компоненти рецептури косметичних масок (емоменти, гідротропи, дерматотропи, БАР і т.д.).
15. Скраби. Визначення, характеристика, класифікація. Характеристика діючих речовин скрабів.
16. Фотозахисні креми. Рецепттура. Номенклатура та механізм дії УФ-фільтрів.
17. Креми-депіляторії. Рецепттура. Оцінка якості та споживчих характеристик. Тара, упаковка та умови зберігання.

Питання для самоконтролю

1. Наведіть класифікацію морфологічних елементів шкірних захворювань, перерахувати морфологічні елементи, дати їм коротку характеристику.
2. Перерахуйте патології шкіри і її придатків:
 - А) хвороби сальних і потових залоз
 - Б) інфекційні бактеріальні дерматози
 - В) алергічні хвороби шкіри
 - Г) порушення пігментації шкіри

Д) хвороби волосся.

3. Опишіть склад лосьйонів в залежності від спрямованості дії.

4. Опишіть технологічний процес приготування лосьйонів.

5. Наведіть основні показники якості лосьйонів і тоніків.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

6. Скласти словник основних понять з теми

7. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
косметичні препарати	препарати, які застосовуються для догляду за шкірою, нігтями, волоссям, ротовою порожниною; виконуються гігієнічні, профілактичні та естетичні функції.	препарати, які застосовуються для догляду за шкірою, нігтями, волоссям, ротовою порожниною; виконуються гігієнічні, профілактичні та естетичні функції.
лікарські косметичні засоби	лікарський засіб від косметичного відрізняється наявністю у рецептурі речовин лікувально-профілактичної дії.	критерієм, який відносить їх до лікарських засобів, є наявність окремих речовин або їх сукупності, що застосовуються з терапевтичною чи профілактичною метою, а критерієм, що відносить до косметичних засобів, — наявність косметичного ефекту, але перший критерій є визначальним.
Маски косметичні	це серія косметичних засобів для високоефективного догляду за шкірою обличчя і тіла. За цільовим призначенням маски підрозділяють на очищувальні, живильні,	виявляють інтенсивніший вплив на шкіру порівняно з іншими косметичними формами (КФ), такими як лосьйони, емульсії, креми, гелі тощо

	віблювальні, пластичні тощо	
--	--------------------------------	--

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.2. зміст завдань

Зміст завдання практичної роботи: опишіть показники якості кремів косметичних, опишіть технологію виробництва емульсійного крему. Запропонуйте склад скрабу косметичного.

Завдання № 1

Запропонувати склад і обґрунтувати функціональне призначення і кількісний вміст інгредієнтів рецептури масок косметичних:

- Для жирної шкіри;
- Для сухої шкіри;
- Для нормальної шкіри;
- Надають очищуючу дію;
- Надають зволожуючу дію;
- Надають відбілюючу дію;
- Надають тонізуючу дію;
- Надають в'язучу дію;
- Надають підтягуючий ефект.

При розробці рецептури косметичного препарату враховується:

- Ступінь впливу косметичного препарату
- Призначення і косметичний ефект;
- Природа і кількість діючого компонента;
- Форма випуску препарату.

Завдання № 2

Запропонувати склад і обґрунтувати функціональне призначення і кількісний вміст інгредієнтів рецептури скрабів:

- Для жирної шкіри;
- Для сухої шкіри;
- Для нормальної шкіри.

При розробці рецептури косметичного препарату враховується:

- Природа і кількість діючого компонента;
- Ступінь дисперсності абразивних речовин;
- Природа і кількість допоміжних речовин;
- Форма випуску препарату.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Емульсійні косметичні засоби трансепідермального рівня впливу відрізняються:

- А. Поверхневою дією на шкірні покриви
- Б. Проникненням в область дерми
- В. Лікувально-профілактичним ефектом
- Г. Пом'якшувальною дією на шкірні покриви
- Д. Гідратантною дією на шкірні покриви

2. Емульсії першого роду раціональні як основа для створення косметичних

засобів:

- А. крем по догляду за сухою шкірою трансдермальної дії
 - Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії
 - В. дитячих кремів епідермальної дії
 - Г. захисних водовідштовхувальних кремів
 - Д. косметичного молочка для зняття макіяжу
 - Е. косметичного молочка по догляду за жирною шкірою
 - Ж. крему тонального
3. Для створення зволожуючого крему для сухої шкіри раціонально використовувати такі компоненти:

- А. Гіалуронова кислота
- Б. Танін
- В. Гліцерин
- Г. Борна кислота
- Д. Вазелін

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.
3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Четкевич О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.
4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.
2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.
3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан,

- С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytoppecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskia // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980
11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusá, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.
12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.
13. Дедишина Л. Космецевтика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29
14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)
2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ
3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ
5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Тема: Косметичні засоби захисної дії, особливості складу. Фотозахисні засоби.
– 9 год.

Мета: Фотозахисні засоби. Шкідливі чинники зовнішнього середовища, які впливають на стан шкіри. Захист шкіри від вітру, морозу та інших чинників. Захист шкіри від УФ-випромінювання. Вибір фотозахисних засобів залежно від фактору сонячного засобу.

Основні поняття: косметичні препарати захисної дії.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

Косметичні препарати захисної дії:

- 1) водовідштовхуючі
- 2) фотозахисні
- 3) гідратантні (зволожуючі)
- 4) пом'якшуючі

Наведіть відповідні приклади косметичних препаратів.

Питання для самоконтролю

1. Види нормативних документів. Визначення. Категорії. Державні стандарти України. Визначення. Обов'язкові вимоги ДЕСТ, порядок затвердження.
2. Технічні умови. Визначення, вимоги по розробці ТУ, складові частини. Санітарно-гігієнічна експертиза нормативної документації. Порядок проведення експертизи. Висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи нормативної документації. Порядок одержання.
3. Технологічний і технічний регламент. Технологічні інструкції. Визначення. Структура.
4. Оцінка безпеки парфюмерно-косметичних препаратів.
5. Санітарні правила і норми безпеки парфюмерно-косметичної продукції. Порядок проведення досліджень.
6. Порядок одержання дозволу на випуск і реалізацію парфюмернокосметичних засобів. Необхідна документація. Сертифікація.
7. Порядок ввозу імпортової продукції в Україну. Сучасний стан і тенденції розвитку парфюмерно-косметичного виробництва за кордоном і в Україні.
8. Перспективні косметичні засоби та форми.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

8. Скласти словник основних понять з теми
9. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
фотостаріння	процес постійного старіння шкіри під впливом ультрафіолету, ушкодження шкіри сонячними променями.	процес постійного старіння шкіри під впливом ультрафіолету, ушкодження шкіри сонячними променями.
фотодерматоз	запальний процес шкіри, реакція на сонячне світло, через її підвищену чутливість	запальний процес шкіри, реакція на сонячне світло, через її підвищену чутливість
фотозахисних косметика	препарати лікувальної косметики для попередження фотостаріння, фотодерматозів і забезпечення безпечної засмаги	препарати лікувальної косметики для попередження фотостаріння, фотодерматозів і забезпечення безпечної засмаги

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.3. зміст завдань

Зміст завдання практичної роботи:

Косметичні препарати захисної дії:

- водовідштовхуючі
- фотозахисні
- гідратантні (зволожуючі)
- пом'якшуючі

Наведіть відповідні приклади косметичних препаратів, складіть таблицю.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Основна дія водорозчинних колагену, включеного до складу косметичного крему, це-

А. Очищуючу дію

Б. Поглинання УФ випромінювання

В. Антитоксична дію

Г. Гідратуючий ефект

2. В якості допоміжних речовин у складі застосовують засоби, що пом'якшують шкіру (емоменти), а саме:

А - амінокислоти

Б - борна кислота

В - гліцерин

Г - препарат Ретінокс-80

3 Емульсійні косметичні засоби трансепідермальних рівня впливу відрізняються:

А. Проникненням в область дерми

Б. Поверхневим дією на шкірні покриви

В. Лікувально-профілактичним ефектом

Г. Пом'якшувальним дією на шкірні покриви

4. Емульсії першого роду раціональні як основа для створення косметичних засобів:

А. Дитячих кремів епідермального дії

Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії

В. крем по догляду за сухою шкірою трансдермальної дії

Г. захисних водовідштовхувальних кремів

5. Емульсії другого роду раціональні як основа для створення косметичних засобів:

А. немає правильної відповіді

Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії

В. Дитячих кремів епідермального дії

Г. захисних водовідштовхувальних кремів

6. Для створення зволожуючого крему для сухої шкіри раціонально використовувати такі компоненти:

А. Гіалуронова кислота

Б. Танін

В. Гліцерин

Г. Борна кислота

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми. Розробити презентацію на тему «Косметичні препарати фотозахисної дії для профілактики фотостаріння, фотодерматозів і для безпечної засмаги».

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця:

Нова книга, 2016. – 536 с.

3.Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Четчка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.

4.Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1.Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.

2.Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.

3.Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.

4.Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.

5.Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.

6.Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоев, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.

7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytopecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskia // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.

8.Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.

9.Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.

10.Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980

11.The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.

12.Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.

13.Дедишина Л. Космецевтика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт

Практик. 2015. № 12. С. 28-29

14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П. Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)
2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ
3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ
5. Державний реєстр лікарських засобів України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> - станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №7

Тема: «Косметичні засоби для гігієни ротової порожнини, особливості складу.»
9 год.

Мета: вивчити особливості основних засобів гігієни ротової порожнини, характеристика, технологія.

Основні поняття: зубні пасти (порошки), зубні гелі, зубні еліксири.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Класифікація і номенклатура препаратів по догляду за порожниною рота. Вимоги до їх якості. Косметичний ефект.
2. Зубні пасти. Визначення, класифікація. Косметичний ефект. Фактори, які впливають на стабільність зубних паст.
3. Номенклатура і характеристика абразивних речовин і пластифікаторів, які застосовуються у виробництві препаратів по догляду за порожниною рота.
4. Характеристика і функціональне призначення поверхнево – активних речовин і ароматизаторів у складі зубних паст.
5. Характеристика речовин, які володіють протикарієсною дією.

6. Біологічно активні добавки, у складі препаратів по догляду за порожниною рота. Класифікація. Номенклатура. Механізм дії.
7. Особливості складання рецептур косметичних препаратів по догляду за порожниною рота і зубами. Різні спрямованості дії. Особливості складання власних рецептур зубних паст, зубних еліксирів різної спрямованості дії.
8. Зубні еліксири. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект. Характеристика основних і допоміжних речовин в зубних еліксах. Технологія і оцінка якості.
9. Зубні порошки. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект. Характеристика основних і допоміжних речовин зубних порошоків. Технологія. Контроль якості.
10. Зубні нитки (флоси), жувальні гумки, засоби для фіксації протезів.

Питання для самоконтролю

Лікувально-профілактичні зубні пасти

Такі засоби мають багато функцій. Крім абразивів та ароматизаторів у них є екстракти, солі, вітаміни, пероксиди, ферменти. Деякі створені для щоденного догляду за зубами для гігієни і профілактики. Інші можуть призначатися лікарем для лікування порожнини рота.

Зубні лікувально-профілактичні пасти ділять на кілька видів (охарактеризуйте їх склад та функції):

- 1) Протикаріозні.
- 2) Протизапальні.
- 3) Десенсибілізуючі.
- 4) Відбілюючі.
- 5) Сорбційні.
- 6) Органічні.
- 7) Дитячі.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

10. Скласти словник основних понять з теми

11. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
протикаріозні лікувально профілактичні зубні пасти	захищають від появи зубного нальоту, укріплюють зуби.	у багатьох є фтор. Але паста може бути і без нього, тоді присутні ферменти або сполуки кальцію.

сорбційні лікувально-профілактичні зубні пасти	лікарський засіб від косметичного відрізняється наявністю у рецептурі речовин лікувально-профілактичної дії.	критерієм, який відносить їх до лікарських засобів, є наявність окремих речовин або їх сукупності, що застосовуються з терапевтичною чи профілактичною метою, а критерієм, що відносить до косметичних засобів, — наявність косметичного ефекту, але перший критерій є визначальним.
--	--	--

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.4. зміст завдань

Запропонуйте вибір інгредієнтів для рецептури наступних косметичних засобів по догляду за порожниною рота і зубами: зубна паста з антикаріозним ефектом, паста при пародонті, зубної еліксири гострому гінгівіті.

Завдання 1

1. Охарактеризуйте склад зубної пасти. Приведіть склад зубного порошку для зняття запалень ясен. Охарактеризуйте склад дезодоруючого засобу і засобу по догляду за нігтями.

2. Ознайомитись з методами гігієни ротової порожнини, техніками з очищення ротової порожнини.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Стан косметичного засобу, зручний в застосуванні і забезпечує необхідні косметичний ефект - це:

а) лікарський косметичний препарат

б) косметичний препарат

в) косметична форма

г) косметичний засіб

2. Технічні умови виробництва косметичних засобів - це:

А. Нормативний документ, який регулює відносини між розробником (постачальником) і споживачем (замовником) продукції

Б. Нормативний документ, що регламентує показники якості, безпеки, методи їх контролю, правила приймання, транспортування і зберігання готової продукції

В. Нормативний документ, який відповідає обов'язковим вимогам державного стандарту

Г. Нормативно-технічний документ, який регламентує методи, засоби і норми виробництва продукції

3. Для видачі гігієнічного висновку на імпорту парфюмерно-косметичну продукцію необхідна наявність:

А Сертифікату на аналогічний вид продукції, виробленої в Україні

Б. Сертифікату виробника країни і результатів санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в Україні

В. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в країні-виробнику

Г. Висновки санітарно-гігієнічної експертизи нормативної документації

4. Емульсійні косметичні засоби трансепідермального рівня впливу відрізняються:

А. Поверхневим дією на шкірні покриви

Б. Проникненням в область дерми

В. Лікувально-профілактичним ефектом

Г. Пом'якшувальним дією на шкірні покриви

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.
2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. — Вінниця: Нова книга, 2016. — 536 с.
3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.
4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. — 3-тє вид., переробл. і доповн. — К.: «МОРІОН», 2016. — 1952 с.
2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. — New York ; London : Informa Healthcare, 2007. — 4128 p.
3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. —Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. — Х. : Вид-во НФаУ, 2017. — 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. — Х. : Изд-во НФаУ, 2016. — 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. — К.: «Освіта України», 2016. — 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytoppecies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskaya // Вісник фармації. — 2017. — № 2 (90). — С. 43-47.
8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. — 2011. — Vol. 2. — P. 1006–1019.
10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. — 2010. — Vol. 2. — P. 970–980
11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. —

2014. – Vol. 471. – P. 182–188.

12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.

13. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29

14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П. Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)

2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ

3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України

4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ

5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №8

Тема: Засоби для проведення косметичних процедур. – 9 год.

Мета: знати визначення косметичного та лікувального косметичного засобу та відмінності між ними, класифікацію косметичних засобів, орієнтуватися у діючих та допоміжних речовинах, що входять до складу косметичних та лікувально-косметичних засобів, мати поняття про сучасні напрямки розвитку косметичної галузі та фармацевтичну опіку при відпуску засобів лікувальної косметики

Основні поняття: косметичний засіб, лікувально косметичний засіб

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Маски косметичні.

2. Масажні креми.

3. Засоби для депіляції шкіри.

4. Салонні та побутові косметичні процедури, їх класифікація та характеристика.

5. Маски косметичні, форми випуску масок та особливості їх застосування.

- 6.Креми для масажу.
7. Методи боротьби з целюлітом.
8. Метаболізм жирової тканини.
8. Стадії формування целюліта.
10. Препарати для внутрішньої та зовнішньої терапії.
11. Антицелюлітні засоби.

Питання для самоконтролю

9. Принципи вибору інгредієнтів залежно від типу шкіри та призначення косметичного засобу.
- 10.Інгредієнти косметичних засобів, їх класифікація і характеристика.
- 11.Природні та синтетичні інгредієнти в складі косметичних засобів.
- 12.Біологічно активні речовини рослинного походження як активно діючі компоненти косметичних засобів.
- 13.Косметологічна, технологічна та біофармацевтична оцінка окремих груп інгредієнтів.
- 14.Перспективні косметичні засоби та форми.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

12.Скласти словник основних понять з теми

13.Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
крем	мазі м'якої консистенції, що представляють собою емульсії типу масло у воді або вода в маслі.	мазі м'якої консистенції, що представляють собою емульсії типу масло у воді або вода в маслі.
гель	м'яка лікарська форма в'язкої консистенції, здатна зберігати форму і володіє пружністю і пластичністю. За	м'яка лікарська форма в'язкої консистенції, здатна зберігати форму і володіє пружністю і пластичністю. За типом дисперсних систем розрізняють гідрофільні і гідрофобні гелі.

	типом дисперсних систем розрізняють гідрофільні і гідрофобні гелі.	
--	--	--

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.5. зміст завдань

Користуючись Міжнародною класифікацією косметичних інгредієнтів, на прикладі зразків косметичних засобів обґрунтувати функціональне призначення кожного з компонентів: масажний крем, засіб для депіляції шкіри, антицелюлітний засіб.

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Тургор шкіри (рідинна напруга) обумовлений:

- А. - наявністю рогового шару епідермісу
- Б. - наявністю в структурі дерми колагенових волокон
- В. - наявністю зернистого шару в епідермісі
- Г. - наявністю гіподерми

2. Яка з перерахованих функцій не властива кожному покриву?

- А. – захисна,
- Б. – видільна,
- В. – дихальна,
- Г. – рухова

3. Апокринові потові залози відрізняються від екринових:

- А. - Походженням, пов'язаним з епідермісом
- Б. - Початком функціонування з народження людини
- В. - Великим розміром секреторної трубки і вивідного протока
- Г. - Малим розміром секреторної трубки і вивідного протоку

4. Секреторні клітини сальних залоз шкіри людини повністю замінюються протягом:

- А. 1-2 місяців
- Б. - 10 - 15 днів
- В. - 21 - 25 днів
- Г. - - 5 - 7 днів

5. Коріння пушкового волосся людини розташовуються на глибині:

- А. - 500 - 1000 мк
- Б. - 1520 - 2118 мк
- В. - 2500 - 3000 мк
- Г. - 3000 - 4000 мк

6. Основна речовина волоса:

- А. – еллейдін
- Б. – кератин
- В. - еластин
- Г. – коллаген

7. У середньому за місяць ніготь виростає на:

А - 5 - 6 мм

Б. - 0,1 - 3 мм

В. - 0,01 - 0,08 мм

Г. - 10 - 15 мм

8. Основна дія водорозчинних колагену, включеного до складу косметичного крему, це:

а) поглинання УФ випромінювання

б) гидратуючий ефект

в) антиоксидантну дію

г) живильний ефект

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.

3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Четверта О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.

4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.

2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.

3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.

4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.

5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.

- 6.Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytopesies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskya // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
- 8.Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
- 9.Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
- 10.Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980
- 11.The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.
- 12.Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.
- 13.Дедишина Л. Космецевтика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29
- 14.Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)
2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ
3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ
5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №9

Тема: Косметичні засоби для догляду за волоссям. **6 год.**

Мета: сформувати теоретичні знання номенклатури, косметичного ефекту, класифікації і механізму дії шампунів, шампунів-кондиціонерів, шампунів від

лупи різної спрямованості дії; придбати практичні вміння та навички щодо раціонального вибору рецептури даної групи препаратів для різних типів шкіри і волосся, оптимальної технології і оцінки якості.

Основні поняття: шампунь, шампунь-кондиціонер.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Визначення шампунів. Косметичний ефект.
2. Класифікація шампунів. Вимоги до якості шампунів.
3. Характеристика основних та допоміжних речовин у складі шампунів.
Класифікація сурфактантів, їх позитивні властивості і недоліки.
4. Механізм дії сурфактантів. Характеристика аніонних ПАР.
5. Характеристика катіонних, аніонних та неіоногенних ПАР.
6. Характеристика загущувачів, антистатиків, консервантів, антиоксидантів, регуляторів рН, знежирювачів, гідротропів, ароматизаторів, барвників.
7. Характеристика біологічно активних речовин, антисеборейних агентів у складі шампунів.
8. Технологія шампунів і оцінка їх якості.
9. Косметичні засоби інтенсивного догляду за волоссям.
10. Косметичні засоби по догляду за волоссям. Характеристика бальзамів і ополіскувачів.
11. Номенклатура та властивості катіонних полімерів, силіконових рідин.

Питання для самоконтролю

1. Волосся як придатак шкіри. Будова волосся. Функції.
2. Методи визначення стану, типу і фізичних властивостей волосся.
3. Класифікація і номенклатура ПАР, які використовуються в складі піно миючих косметичних засобів.
4. Класифікація, характеристика і номенклатура допоміжних, біологічноактивних і діючих речовин, що використовуються у виробництві препаратів по догляду за волоссям.
5. Основні технологічні підходи до приготування емульсійних, гелевих та рідких дисперсних систем.
6. Шампуні. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект.
7. Класифікація та номенклатура ПАР, які застосовуються у виробництві шампунів.
8. Косметичний ефект при застосуванні косметичних препаратів піно миючої дії для волосся.
9. Характеристика номенклатура і рекомендовані концентрації аніонних,

катионних, амфотерних і неіоногенних ПАР в складах піномиючих косметичних препаратів для волосся.

10. Механізм очищаючої дії піно миючих косметичних засобів.

11. Позитивні і негативні ефекти при застосуванні ПАР.

12. Функція, характеристика, номенклатура загусників, антистатиків, консервантів і бактерицидів в складі шампунів.

13. Фактори, що впливають на ефективність консервантів.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

14. Скласти словник основних понять з теми

15. Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтувальної картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
шампунь	косметичний засіб для очищення волосся і шкіри голови та догляду за ними.	
шампунь-кондиціонер	лікарський засіб від косметичного відрізняється наявністю у рецептурі речовин лікувально-профілактичної дії.	критерієм, який відносить їх до лікарських засобів, є наявність окремих речовин або їх сукупності, що застосовуються з терапевтичною чи профілактичною метою, а критерієм, що відносить до косметичних засобів, — наявність косметичного ефекту, але перший критерій є визначальним.

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.6. зміст завдань

1. Запропонуйте і обґрунтуйте основу шампуню для номального волосся.

2. Проведіть випробування зразків шампунів, що запропонує викладач,

результати власних спостережень занесіть до таблиці. Зробіть висновки.

№	Показники	Зразок 1	Зразок 2	Зразок 3
1	Зовнішній вигляд			
2	Колір			

3	Запах			
4	pH			
5	Піноутворююча здатність			
6	Масова частинах лоридів, %			

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Класифікація шампунів.
2. Класифікація ПАР та їх дія в складі синтетичних миючих засобів
 - Катіонні ПАР;
 - Аніонні ПАР;
 - Амфотерні ПАР;
 - Неіоногенні ПАР;
3. Механізм миючої дії піномиючих косметичних засобів.
4. Принцип складання рецептур і дослідження шампунів.
5. Методики аналізу шампунів та інших миючих засобів.

Тестові питання:

1. Основна дія водорозчинних колагену, включеного до складу косметичного крему, це-
 - А. Очищаючу дію
 - Б. Поглинання УФ випромінювання
 - В. Антитоксична дію
 - Г. Гідратуючий ефект
2. В якості допоміжних речовин у складі застосовують засоби, що пом'якшують шкіру (емоленти), а саме:
 - А - амінокислоти
 - Б - борна кислота
 - В - гліцерин
 - Г - препарат Ретінокс-80
3. Емульсійні косметичні засоби трансепідермальних рівня впливу відрізняються:
 - А. Проникненням в область дерми
 - Б. Поверхневим дією на шкірні покриви
 - В. Лікувально-профілактичним ефектом
 - Г. Пом'якшувальним дією на шкірні покриви
4. Емульсії першого роду раціональні як основа для створення косметичних засобів:
 - А. Дитячих кремів епідермального дії
 - Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії
 - В. крем по догляду за сухою шкірою трансдермальної дії
 - Г. захисних водовідштовхувальних кремів
5. Емульсії другого роду раціональні як основа для створення косметичних

засобів:

А. немає правильної відповіді

Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії

В. Дитячих кремів епідермального дії

Г. захисних водовідштовхувальних кремів

6. Для створення зволожуючого крему для сухої шкіри раціонально використовувати такі компоненти:

А. Гіалуронова кислота

Б. Танін

В. Гліцерин

Г. Борна кислота.

7. Який шар епідермісу володіємітотичною активністю?

А - шиповидного

Б - базальний,

В - зернистий,

Г - блискучий

Д - роговий

8. Між якими шарами шкірного покриву розташована базальна мембрана?

А - між епідермісом і дермою

Б - між дермою і гіподермою

В - між базальним і шиповидним шарами епідермісу

Г - між сітчастим і сосочковими шарами дерми.

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

2.Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.

3.Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Чечетка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.

4.Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1.Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-те вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.

2.Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.

3.Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.

4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В. В. Гладишев, С. М. Мусоев, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytopesies composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskaya // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980
11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.
12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.
13. Дедишина Л. Косметика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29
14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

Електронні ресурси

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)
2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ
3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ

5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електронний ресурс].
– Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.

Самостійна робота №10

Тема: «Косметичні засоби для дітей, особливості складу Форми випуску косметичних засобів для дітей. Особливості складу та дослідження косметичних засобів для дітей до 3-х років.»- **6 год.**

Мета: охарактеризувати особливості будови шкіри дитячого організму, форми випуску косметичних засобів для дітей, знати особливості складу та дослідження косметичних засобів для дітей до 3-х років.

Основні поняття: косметичні засоби для дітей.

План

I. Теоретичні питання до заняття:

1. Особливості будови шкіри дитячого організму.
2. Форми випуску косметичних засобів для дітей.
3. Особливості складу косметичних засобів для дітей до 3-х років
4. Дослідження косметичних засобів для дітей до 3-х років

Питання для самоконтролю

Наведіть перелік емоментів для лікування atopічного дерматиту у дітей.

1. Охарактеризуйте особливості будови шкіри дитячого організму.
2. Охарактеризуйте форми випуску косметичних засобів для дітей, наведіть відповідні приклади.
3. Дайте характеристику складу косметичних засобів для дітей до 3-х років, наведіть відповідні приклади. Результати представте у вигляді таблиці.
4. Зазвичай застосовуються такі емоменти при atopічному дерматиті у новонароджених (вказіть перелік лікарських форм) : Топікрем - бальзам з ліпідовідновлювальною формулою. Гліцерин, бджолиний віск, аллантоїн, масло льону і ши - такий склад відмінно живить шкіру, лікує її і відновлює. Молочко або крем "А-Дерма" - хороший профілактичний засіб, зволожує і захищає шкіру. Бальзам "Дардія" - чудово справляється з почервонінням при будь-яких видах дерматиту у новонароджених. Крем "Фізіогель" - при застосуванні цього засобу, шкіра малюка буде чистою і здоровою.

Орієнтовні завдання для опрацювання теоретичного матеріалу

16.Скласти словник основних понять з теми

17.Заповнити орієнтувальну картку для самостійної підготовки студента з використанням літератури з теми (необхідність включення до методичних вказівок орієнтуючої картки вирішується колективом кафедри):

Основні задачі	Вказівки	Відповіді
1	2	3
<i>Вивчити:</i>		
емоленти	засоби, що наносяться на шкіру з метою її пом'якшення, зволоження, відновлення її бар'єрної функції.	широко використовуються для догляду за сухою, чутливою шкірою, при atopічному дерматиті, псоріазі, іхтіозі, сприяють продовженню ремісії, підвищують ефективність протизапальної терапії, допомагають усунути свербіж, болючість шкіри та усувають лущення Лосьйони, молочко: найлегші форми, добре наносяться тонким шаром, але мають менший зволожувальний ефект. Можна наносити на ділянки з гострим запаленням. Креми: щільніші, ніж лосьйони, але так само добре всмоктуються, зручно використовувати протягом дня, не залишають жирного сліду. Бальзами й мазі: найбільш жирні та щільні форми, підходять для дуже сухої шкіри, потовщеної шкіри, з вираженим лущенням, а також для догляду в нічний час, мають максимально зволожувальний ефект. Не всі люблять використовувати, оскільки є відчуття "жирності" шкіри.
лікарські косметичні засоби	лікарський засіб від косметичного відрізняється наявністю у рецептурі речовин лікувально-профілактичної дії.	критерієм, який відносить їх до лікарських засобів, є наявність окремих речовин або їх сукупності, що застосовуються з терапевтичною чи профілактичною метою, а критерієм, що відносить до косметичних засобів, — наявність косметичного ефекту, але перший критерій є визначальним.

II. Практичні роботи (завдання), які виконуватимуться на занятті:

Формування професійних вмінь, навичок:

8.7. зміст завдань

Розв'язати завдання:

Оцініть якість косметичного засобу згідно з вимогами нормативних документів і вкажіть спосіб застосування:

Присипка для лікування виразок на шкірі

Олія полину ефірна 0.2

Олія розмарину ефірна 0.2

Дерматол 5.0

Пинку оксил 10.0

Тальк 10,0

III. Тестові завдання для самоконтролю

1. Який шар епідермісу володіємітотичною активністю?

А - шиповидного

Б - базальний,

В - зернистий,

Г - блискучий

Д - роговий

2. Між якими шарами шкірного покриву розташована базальна мембрана?

А - між епідермісом і дермою

Б - між дермою і гіподермою

В - між базальним і шиповидним шарами епідермісу

Г - між сітчастим і сосочковими шарами дерми.

3. Потові і сальні залози розташовуються в:

А. - У базальному шарі епідермісу

Б. - У сітчастому шарі дерми і гіподерми

В. - У блискучому шарі епідермісу

Г. - У шиповидному шарі епідермісу

4. Тургор шкіри (рідинна напруга) обумовлений:

А. - наявністю рогового шару епідермісу

Б. - наявністю в структурі дерми колагенових волокон

В. - наявністю зернистого шару в епідермісі

Г. - наявністю гіподерми

5. Яка з перерахованих функцій не властива кожному покриву?

А. – захисна,

Б. – видільна,

В. – дихальна,

Г. – рухова

6. Апокринові потові залози відрізняються від екринових:

А. - Походженням, пов'язаним з епідермісом

Б. - Початком функціонування з народження людини

В. - Великим розміром секреторної трубки і вивідного протока

Г. - Малим розміром секреторної трубки і вивідного протоку

7. Секреторні клітини сальних залоз шкіри людини повністю замінюються протягом:

А. 1-2 місяців

Б. - 10 - 15 днів

В. - 21 - 25 днів

Г. - - 5 - 7 днів

8. Коріння пушкового волосся людини розташовуються на глибині:

- А. - 500 - 1000 мк
- Б. - 1520 - 2118 мк
- В. - 2500 - 3000 мк
- Г. - 3000 - 4000 мк

9. Основна речовина волоса:

- А. – еллейдін
- Б. – кератин
- В. - еластин
- Г. – коллаген

10. У середньому за місяць ніготь виростає на:

- А - 5 - 6 мм
- Б. - 0,1 - 3 мм
- В. - 0,01 - 0,08 мм
- Г. - 10 - 15 мм

11. Основна дія водорозчинних колагену, включеного до складу косметичного крему, це:

- а) поглинання УФ випромінювання
- б) гидратуючий ефект
- в) антиоксидантну дію
- г) живильний ефект

12. Які з перерахованих речовин відносяться до аніонних ПАВ:

- а) ефіри сорбітану
- б) карбоксібетаїн
- в) лецитин
- г) хлорид стеаріламмонія
- г) лаурилсульфат натрію

13. Які гідрофільні розчинники у виробництві парфюмерно-косметичних засобів найчастіше використовуються:

- а) етиловий спирт
- б) лецитин
- в) гліцерин
- г) карбоксиметилцеллюлоза

14. В якості зволожувача у складі парфюмерно-косметичних засобів найчастіше використовуються:

- а) етиловий спирт
- б) лецитин
- в) гліцерин
- г) карбоксиметилцеллюлоза

15. Стан косметичного засобу, зручне в застосуванні і забезпечує необхідні косметичний ефект - це:

- а) лікарський косметичний препарат
- б) косметичний препарат
- в) косметична форма
- г) косметичний засіб

16. Технічні умови виробництва косметичних засобів - це:

- А. Нормативний документ, який регулює відносини між розробником (постачальником) і

споживачем (замовником) продукції

- Б. Нормативний документ, що регламентує показники якості, безпеки, методи їх контролю, правила приймання, транспортування і зберігання готової продукції
- В. Нормативний документ, який відповідає обов'язковим вимогам державного стандарту
- Г. Нормативно-технічний документ, який регламентує методи, засоби і норми виробництва продукції

17. Для видачі гігієнічного висновку на імпорتنу парфюмерно-косметичну продукцію необхідна наявність:

- А Сертифікату на аналогічний вид продукції, виробленої в Україні
- Б. Сертифікату виробника країни і результатів санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в Україні
- В. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в країні-виробнику
- Г. Висновки санітарно-гігієнічної експертизи нормативної документації

18. Емульсійні косметичні засоби трансепідермального рівня впливу відрізняються:

- А. Поверхневим дією на шкірні покриви
- Б. Проникненням в область дерми
- В. Лікувально-профілактичним ефектом
- Г. Пом'якшувальним дією на шкірні покриви

19. Віск натурального походження забезпечують:

- А. Збільшення температури плавлення гидрофобної фракції природного походження
- Б. Поглинання косметичного засобу
- В. Збільшення в'язкості гидрофільного дисперсійного середовища
- Г. Розтічність косметичного препарату

20. Технічні умови виробництва косметичних засобів - це:

- А. Нормативний документ, який відповідає обов'язковим вимогам державного стандарту
- Б. Нормативний документ, який регулює відносини між розробником (постачальником) і споживачем (замовником) продукції
- В. Нормативний документ, що регламентує показники якості, безпеки, методи їх контролю, прищепила прийому, транспортування і зберігання готової продукції
- Г. Нормативно-технічний документ, який регламентує методи, засоби і норми виробництва продукції

21. Вкажіть, за якими показниками проводиться оцінка безпеки парфюмерно-косметичної продукції:

- А. Клінічні показники
- Б. Санітарно-хімічні показники
- В. Токсикологічні показники
- Г. Мікробное забруднення

22. Для видачі гігієнічного висновку на імпорتنу парфюмерно-косметичну продукцію необхідна наявність:

- А. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в країні-виробнику
- Б. Сертифікату на аналогічний вид продукції, виробленої в Україні
- В. Сертифікату виробника країни
- Г. Результати санітарно-гігієнічної експертизи продукції, виробленої в Україні

23. Основна дія водорозчинних колагену, включеного до складу косметичного крему, це-

- А. Очищаючу дію
- Б. Поглинання УФ випромінювання
- В. Антитоксична дію

Г. Гідратуючий ефект

24. В якості допоміжних речовин у складі застосовують засоби, що пом'якшують шкіру (емоменти), а саме:

А - амінокислоти

Б - борна кислота

В - гліцерин

Г - препарат Ретінокс-80

25. Емульсійні косметичні засоби трансепідермальних рівня впливу відрізняються:

А. Проникненням в область дерми

Б. Поверхневим дією на шкірні покриви

В. Лікувально-профілактичним ефектом

Г. Пом'якшувальним дією на шкірні покриви

26. Емульсії першого роду раціональні як основа для створення косметичних засобів:

А. Дитячих кремів епідермального дії

Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії

В. крем по догляду за сухою шкірою трансдермальної дії

Г. захисних водовідштовхувальних кремів

27. Емульсії другого роду раціональні як основа для створення косметичних засобів:

А. немає правильної відповіді

Б. крем по догляду за жирною шкірою трансдермальної дії

В. Дитячих кремів епідермального дії

Г. захисних водовідштовхувальних кремів

28. Для створення зволожуючого крему для сухої шкіри раціонально використовувати такі компоненти:

А. Гіалуронова кислота

Б. Танін

В. Гліцерин

Г. Борна кислота

IV. Індивідуальні завдання для студентів з теми заняття – представити у вигляді презентацій або СРС з теми.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

2. Тихонов, О. І. Аптечна технологія ліків / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 536 с.

3. Посилкіна О. В., Котлярова В. Г., Четчка О. В. Методичні рекомендації щодо оптимізації асортименту лікарських косметичних засобів в аптечних закладах : наук.-метод. рек. Харків : НФаУ, 2019. 31 с.

4. Технологія лікувально-косметичних засобів: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П., Акішева А. С.. Одеса, ОНМедУ, 2020.-52 с.

Додаткова література

1. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРІОН», 2016. – 1952 с.
2. Encyclopedia of Pharmaceutical Technology: 3-d Ed. / ed. by J. Swarbrick. – New York ; London : Informa Healthcare, 2007. – 4128 p.
3. Практикум з аптечної технології ліків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/ О.І. Тихонов, С.О. Тихонова, О.П. Гудзенко та ін.; за ред.. О.І. Тихонова, С.О. Тихонової. –Х.: Оригінал, 2014.-448 с.
4. Екстемпоральні прописи для терапії дерматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів медичних та фармацевтичних вузів / Н. П. Половко, Л. І. Вишневська, Т. М. Ковальова та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2017. – 91 с.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : методичні рекомендації / О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних, С. О. Тихонова, О. С., О. Г. Башура, О. С. Шпичак, Л. О. Бондаренко, П. С. Сирота, Б. Т. Кудрик, Р. І. Скрипник, Тихонов, Н. С. Богдан, С. Г. Бобро, Л. В. Каношевич, О. Є. Богуцька; за ред. О. І. Тихонова. – Х. : Изд-во НФаУ, 2016. – 75 с.
6. Технологія виготовлення порошків : навч. посібник / Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк, О. І., А. О. Дроздова, І. О. Власенко, З. В. Маленька, В. П. Попович, В.В. Гладишев, С. М. Мусоєв, Т. Ф. Оліфірова, Л. І. Вишневська, О. М. Глущенко, О. О. Хомич; за ред. Л. Л. Давтян, Р. С. Коритнюк.. – К.: «Освіта України», 2016. – 141 с.
7. Zujkina S.S. The pharmacotechnological studies of the phytopieces composition for the complex therapy of mastopathy / S.S. Zujkina, L.I. Vishnevskia // Вісник фармації. – 2017. – № 2 (90). – С. 43-47.
8. Murachanian, D. Two-Piece Hard Capsules for Pharmaceutical Formulations / D. Murachanian // Journal of GXP Compliance. 2010. Vol. 14. P. 3142.
9. Patel H. New pharmaceutical excipients in solid dosage forms – A review / H. Patel, V. Shah, U. Upadhyay // Int. J. of Pharm. & Life Sci. – 2011. – Vol. 2. – P. 1006–1019.
10. Recent Trends of Treatment and Medication Peptic Ulcerative Disorder / D. Bhowmik, Chiranjib, K. K. Tripathi [et al.] // International Journal of PharmTech Research. – 2010. – Vol. 2. – P. 970–980
11. The effects of powder compressibility, speed of capsule filling and pre-compression on plug densification / M. Llusa, E. Faulhammer, S. Biserni [et al.] // Int. J. Pharm. – 2014. – Vol. 471. – P. 182–188.
12. Гіалуронова кислота: біосинтез та використання / І. В. Лич, А. О. Угрин, І. М. Волошина // Український біофармацевтичний журнал. - 2019. - № 2. - С. 6-13.
13. Дедишина Л. Космецевтика в аптеці: престижно та прибутково. Фармацевт Практик. 2015. № 12. С. 28-29
14. Маркетинг у фармації та парфумерно-косметичній галузі: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету спеціальності «Технології парфумерно-косметичних засобів», / Н.О. Ткаченко., В.О. Демченко, Н.М. Червоненко, Т.П.Зарічна. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 100 с.

1. Сайт кафедри фармацевтичної хімії та технології ліків ОНМедУ Технологія ліків ОНМедУ (odmu.edu.ua)
2. [Бібліотека ОНМедУ \(odmu.edu.ua\)](http://odmu.edu.ua) - Наукова бібліотека ОНМедУ
3. www.moz.gov.ua - офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
4. [Одеський національний медичний університет \(onmedu.edu.ua\)](http://onmedu.edu.ua) - офіційний сайт ОНМедУ
5. Державний реєстр лікарських засобів України. – [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/> – станом на 10.01.2017 р.